

Školní družina

ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí

Hrou k poznání...

**Školní vzdělávací program
školní družiny**

Úvod

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Do školní družiny jsou žáci přihlašováni zákonnými zástupci na základě dobrovolnosti. Oddělení ŠD navštěvují žáci různých ročníků (1-5 tř.). Počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Toto zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování plánů. Plány (tematické celky) jsou tvořeny variabilně a bez konkrétního věkového určení.

Osnova:

- I. Identifikační údaje**
- II. Charakteristika školní družiny**
- III. Konkrétní cíle ŠVP**
- IV. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině**
- V. Formy a obsah vzdělávání školní družiny**
- VI. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- VII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání**
- VIII. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost**
- IX. Ekonomické podmínky**
- X. Personální podmínky**
- XI. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**
- XII. Zájmové zaměření dětí v době pobytu ve školní družině**
- XIII. Plánování činnosti - dlouhodobá témata**
- XIV. Organizované akce a besedy**
- XV. Evaluační plán**

I. Identifikační údaje

Název ŠVP: HROU K POZNÁNÍ
Název zařízení: Školní družina při ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí
Adresa, IČO: Dolní Němčí, Školní 606, 687 62, 00836397

Informace:

- informační panely ve vestibulu a v okolí školy
- internetové stránky školy
- deníček ŠD (omluvný list, rozvrh zájmových činností, akce družiny, informace, zprávičky, informace o chování dětí)
- roční plán ŠD
- řád ŠD

Dokumentace:

- zápisní lístek pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce.
- přehled výchovně vzdělávací práce (třídní kniha)
- docházkový sešit pro žáky, kteří ŠD nenavštěvují pravidelně a kteří navštěvují ranní ŠD.
- kniha úrazů
- řád ŠD

Provoz družiny: ranní provoz 6.30- 7.20 hod.
odpolední provoz 11.30 – 16.00 hod.

Provoz odpolední a ranní ŠD probíhá poze v jednom oddělení.
V době vedlejších prázdnin je družina otevřená podle potřeb rodičů.

Docházka: pravidelná docházka není povinná, je možné jí navštěvovat pouze v určité dny (hodiny)
(hodiny) např. čekání na kroužek

Počet oddělení: 3

Věk žáků: 6 – 11 let (1. – 5. třída)

Kapacita družiny: 120 žáků

Počet vychovatelek: 3

Ředitel základní školy: Mgr. Milan KVASNIČKA

Zřizovatel: obec Dolní Němčí, Nivnická 82, Dolní Němčí 687 62

IČO: 00290904

Telefon: 572 648 721

Kontakty:

Telefon: 572 648 719

774 711 506

E-mail: simona.syncakova@zsdolninemci.cz

Webové stránky: www.zsdolninemci.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2019

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Zpracovala: Simona SYNČÁKOVÁ

II. Charakteristika školní družiny

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Pro každodenní činnost využíváme vlastních prostor školy. Prostor družiny je zařízen jako herna. V oddělení je část místnosti pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech apod.

Pro zájmové a rukodělné činnosti je jiná část místnosti vybavena stoly a židličkami. Na výzdobě všech prostor družiny se podílejí sami žáci. Pro zájmové činnosti se snažíme využít další vhodné prostory v budovách školy: velkou tělocvičnu, bazén, odbornou učebnu výpočetní techniky, cvičnou kuchyňku, gymnastický sál, dílny, školní dvůr a hřiště.

Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, knihy, dětské časopisy, drobný cvičební náčiní jako např. skákací míče, švihadla, chůdy, kuželky, stolní tenis apod. Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Máme stanovená pravidla pro jejich využívání.

Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, lana, badminton, hokejky a další. V třídě mají děti k dispozici křídly, pastelky, voskovky, barvy, tužky, nůžky, štětce atd. Podle finančních možností máme k dispozici další výtvarný materiál a pomůcky.

Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme dětské knihovničky vybavené dětskými knížkami různého žánru, časopisy, brožury s kvízy a hádankami. Také žáci rádi využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácviku abecedy, skládání slov a vět, pexesa s písmeny apod.

Pro poslechové činnosti používáme kazetový magnetofon a CD přehrávač, televizor, video, DVD přehrávač, dataprojektor, kterého využíváme převážně ke sledování didaktického materiálu k projektům.

Žáci mohou pracovat na počítači, mají možnost využít služeb internetu a své práce si také vytisknout. Menší žáci využívají počítač k didaktickým hrám rozvíjející pohotovost, představivost, získávají poznatky o dalším využití počítače např. ke kreslení, psaní, počítání, hledání správného řešení úkolů, k získání informací.

V okolí družiny využíváme krásné přírodní prostředí, které je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. K rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme školní dvůr a školní hřiště.

III. Konkrétní cíle ŠVP

Hlavním cílem školní družiny je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volno časových aktivit jej vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Cílem ŠVP:

- je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti
- rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu
- rozvíjet základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot
- vést žáka k používání otevřené komunikace a spolupráce
- chtít se učit a umět využívat získané poznatky a dovednosti v praxi, při řešení problému
- vytvářet si pozitivní představu o sobě i druhých, umět projevit empatii
- umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat

- umět si chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- citlivě vnímat prostředí i přírodu
- vytváření zdravých osobností odolných vůči negativním vlivům, která budou znát svou cenu a najdou své místo ve zdravé sociální skupině
- získávání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží a vycházek
- vedení žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a v přírodě
- využití přirozené dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- aktivní zapojení do různých soutěží – reprezentace školy
- vštěpení zásad správného chování jedince ke svému okolí
- rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat kolektivně, pomáhat mladším a slabším
- spolužákům při různých činnostech
- vypěstovat v dětech přirozenou chuť ke sportu
- úzkou spolupráci s vyučujícími a rodiči dětí

Školní družina je:

- místem pro zájmové využití dětí
- místem pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místem pro rozvíjení tvořivosti
- místem pro posilování sebevědomí
- místem pro radost
- místem pro komunikaci vychovatelek a rodičů (poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích)

Priority školní družiny:

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plnění vzdělávacích cílů, rozvoj specifického nadání dětí
- pomoc dětem překonávat jejich případné handicapy
- prevence negativních sociálních jevů
- rozvoj důležité osobní a sociální kompetence

IV. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině

Délka vzdělávání ve školní družině je dána věkovou kategorií žáků naší školy – tj. 1. st. základní školy.

V. Formy a obsah vzdělávání školní družiny

Výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her. Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti)

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

○ **Výchova ke zdravému životnímu stylu**

- výchova k odpovědnosti za svou osobu a zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- rozvoj pohybové činnosti (těl. chvílky, pohybové hry v přírodě a tělocvičně)
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

○ **Posilování komunikačních dovedností**

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se a naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- tolerance, ohleduplnost a otevřená komunikace

○ **Odpovědnost za své chování**

- řešení různých situací
- přestování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

○ **Ovládání negativních citových reakcí**

- vypořádání se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

○ **Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině**

(Člověk jako jedinec)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

○ **Formování životních postojů**

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
- delikvence
- virtuální drogy
- šikanování, vandalismus, násilné chování
- rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

○ **Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování**

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky

- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Oblasti výchovně-vzdělávací činnosti

1. Člověk a jeho svět
2. Člověk a společnost
3. Člověk a příroda
4. Umění a kultura
5. Člověk a zdraví
6. Člověk a svět práce

TÉMATA PRÁCE

1. Člověk a jeho svět

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Naše rodina - orientace v příbuzenských vztazích, životní etapy.

Naše škola a okolí – víme, koho zde můžeme potkat, umíme zdravit dospělé, známe všechny místnosti, zdobíme jídelnu, uchováváme pořádek, vyrábíme dekorativní předměty, procházíme se v okolí školy, hrajeme stopovanou.

Chodec a cyklista – víme, jak se chovat, abychom neohrozili bezpečnost svoji nebo někoho jiného. Poznáváme dopravní značky.

Obec, v níž žijeme - navštívíme knihovnu, zemědělské družstvo, obecní úřad.

Turistika a cestování – orientace v mapě, malujeme plánek cesty ze školy domů, hledáme místa na mapě podle seznamu v ní.

2. Člověk a společnost

LIDÉ KOLEM NÁS

Rodina - zaměstnání a profese rodičů, dramatické ztvárnění, tvarosloví. Hrajeme si na prodavače, knihkupce, lékaře. Navštívíme pracoviště některého rodiče.

Maminka – kreslíme ji, vyprávíme si o jejích vlastnostech, co se nám na ní líbí, jak ji nezlobit.

Člověk mezi lidmi – známe „kouzelná slovíčka“, umíme pozdravit, o něco požádat, omluvit se.

Zdvořilé chování a ukázněnost v dopravních prostředcích. Přemýšlíme, jaké dárky je vhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým. Uvažujeme, čím můžeme lidi kolem nás potěšit, pochvalou, zájmem, praktickou pomocí.

Svátky a oslavy – seznamujeme se se jmény v kalendáři, hledáme původ našich křestních jmen, vyrábíme přání pro oslavence, učíme se vhodně poblahopřát při různých příležitostech, vyzdobíme hernu, v níž se bude konat setkání s oslavencem.

Adventní čas – vnímáme náladu přicházejících svátků, zimní počasí, zdobíme hernu vločkami z papíru, vyrábíme postavu Mikuláše a čerta.

Kouzelný čas Vánoc - vyprávíme si příběh z Betléma, malujeme Betlém, vyrábíme vánoční ozdoby na stromek z papíru, modelovací hmoty, z keramické hlíny. Tvoříme vánoční přání spojené s novoročním. Posloucháme a zpíváme vánoční písně a koledy. Učíme se, jak ozdobně zabalit dárek. Pro rodiče připravujeme vystoupení a rozdáme si při něm dárečky.

LIDÉ A ČAS

Měření času – určujeme čas na papírových hodinách, soutěžíme, kdo je rychlejší, kreslíme a malujeme různá měřidla času. Připomínáme si dělení roku na roční období a besedujeme nad názvy měsíců. Vyprávíme si, co jsme zažili o víkendu nebo o prázdninách.

Jak se mění lidé – prohlížíme si fotografie z dětství našich rodičů a naše, besedujeme o tom, co člověk může v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se. Navštívujeme penzion pro seniory. Připravíme pro ně vystoupení a předvedeme je. Vyrábíme dárečky, které jim dáme. Pozveme někoho dědečka, aby nám vyprávěl o svém dětství, s čím si hrál, s čím pomáhal rodičům, jak trávil prázdniny.

Jak se bydlelo – pátráme po standardech bydlení v průběhu dějin, jak se žilo na hradech a zámcích, vystřihujeme a stavíme modely hradů a zámků.

3. Člověk a příroda

ROZMANITOST PŘÍRODY

Zvířata a rostliny kolem nás

1. Ptáci hudebníci – pracujeme s atlasem ptáků, vysvětlujeme si základní charakteristiky ptáků, malujeme je.
2. Naše květiny – povídáme si o různých odrůdách květin a jejich podmínkách k životu, pečujeme o květiny ve školní družině, jdeme na exkurzi do zahradnictví, zajímáme se o práci zahradnic.
3. Můj mazlíček – vyprávíme si o našich domácích zvířatech a péči, jakou vyžadují. Do herny můžeme přinést naše domácí zvíře, seznámit se s ním a vyprávět o něm. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.

Roční období

1. Podzim – soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně. Pozorujeme rozpuštěné plody a malujeme je, modelujeme ovoce a zeleninu a práce vystavíme. Vyrábíme draky a pouštíme je na hřišti.
2. Zima – vyrábíme krmítka pro ptáky, z přinesených surovin uděláme směs na krmení ptáků, sledujeme je. Ozdobíme jehličnaté stromy řetězem s plody pro zvířátka. Při procházkách sledujeme stopy zvířat ve sněhu. Stavíme ze sněhu skluzavky.
3. Jaro – kreslíme a malujeme první jarní květiny a zdobíme jimi školu, vyprávíme si o změnách po zimě a pozorujeme je při procházkách. Jedeme do Jiráskových sadů pozorovat řeku, květiny a rozkvetlé stromy. Kreslíme mláďata zvířat. Voda – besedujeme o vodě, jejich skupenstvích, vyprávíme si o vodních tocích.

Chráníme své životní prostředí – u příležitosti Dne Země mluvíme o rozmanitých způsobech ochrany životního prostředí, děti navrhují nová opatření, ujasňujeme si, jak správně třídít odpad a uplatňovat šetrnost v užívání vody a energie.

Na návštěvě v lese – připomínáme si, jak se chovat, abychom nerušili zvířata a neohrožovali je, povídáme si o práci myslivce a hajného.

4. Umění a kultura

Účast na různých společenských a kulturních akcích.

Rozšiřování znalostí z oblasti umění a kultury v různých oborech např. výtvarný, hudební, taneční, dramatický.

5. Člověk a zdraví

Lidské tělo – vyprávíme si, z jakých částí se naše tělo skládá, vědomosti fixujeme pomocí soutěže, hrajeme si na lékaře.

Čistota půl zdraví – kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky). Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC a upozorňujeme se navzájem na prohřešky proti těmto zásadám.

U lékaře – povídáme si o práci lékaře, zdravotní sestry a lékárníka. Připomínáme si, jak chránit své zdraví, abychom lékaře nepotřebovali, dostatečné oblékání, otužování, zdravý pohyb. Pozveme si zdravotní sestru, aby nám vyprávěla o své práci.

Máme rádi pohyb – v zimních měsících navštěvujeme pravidelně tělocvičnu, hrajeme míčové hry, soutěže, opičí dráhu. Co nejčastěji chodíme na hřiště, hrajeme fotbal, vybíjenou a další hry s míčem.

Jíme zdravě - rozlišování zdravého a nezdravého jídla, malování oblíbeného jídla, ukázka stolování.

6. Člověk a svět práce

Tradiční i netradiční materiály.

Elementární dovednosti.

VI. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj osobnosti dětí, pro jejich učení i komunikaci s ostatními ať už u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nebo u dětí mimořádně nadaných nebo u dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají.

Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny děti společné. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

VII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Žáci 1. tříd přihlašují do družiny rodiče při zápisu do školy. Pokračování docházky stvrzují rodiče písemně na konci stávajícího školního roku na rok následující.

Do družiny může být žák přihlášen během celého školního roku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy.

Při nástupu žáka do družiny vyplní rodiče zápisní lístek (přihášku), na kterém uvedou důležité informace o žákovi pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny.

Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Všechny informace týkající se přijímání žáků, průběhu a ukončení jejich vzdělání jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP. Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, odst.1.

VIII. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost

Pro úspěšnou pedagogickou práci jsou důležité nejen činnosti, které žákům nabízíme, ale také materiální podmínky, v nichž pracujeme (prostory, pomůcky, nábytek,). Máme tři oddělení školní družiny. Každé oddělení má samostatnou třídu, která je vybavena nábytkem, stolními hrami, hračkami, pomůckami, příruční knihovnou.

Pro své aktivity využíváme tělocvičnu, hřiště, bazén, dílny, kuchyňku, taneční sál, školní dvůr a hřiště.

Základním předpisem pro tuto oblast je vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání žáků a mladistvých.

POŽADAVKY NA PROSTŘEDÍ :

- bezpečnost
- snadné udržování pořádku a čistoty
- nehlučnost
- řádné osvětlení
- dostatek prostoru
- přiměřený, čistý a hygienicky dobře udržovatelný a věku odpovídající nábytek
- inspirující prostředí
- účelově vybavené třídy s možností kreativního uzpůsobení

IX. Ekonomické podmínky:

Provoz školní družiny je hrazen zřizovatelem, v rámci rozpočtu pro ZŠ a ZUŠ.

Spotřební materiál je hrazen převážně ze stanovených plateb za ŠD a částečně z prostředků školy.

X. Personální podmínky:

Vedoucí vychovatelka: Simona Synčáková

Vychovatelky- 2

Odborné zaměření vychovatelek je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Počet vychovatelek odpovídá počtu žáků navštěvujících školní družinu v daném školním roce.

Máme 3 vychovatelky a každá je jinak odborně zaměřená (např. tělovýchovné aktivity, rukodělné práce, výtvarné činnosti, hudební a dramatické činnosti, esteticko- výchovné působení).

Odborné zaměření si budou v průběhu roku dále prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem. Mají zájem o svůj odborný růst a soustavně se dále vzdělávají.

Vychovatelky splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost.

Chovají se a jednájí profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

Denní podstatou naší pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímáme celou osobnost žáka a získáváme je ke spolupráci. Předáváme nové poznatky a snažíme se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.

Usilujeme, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu u nás v družině.

XI. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Všechny informace týkající se bezpečnosti jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP.

Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, odst. 1.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Psychosociální podmínky

- klidné prostředí a příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny
- snažíme se vytvářet takové prostředí, aby se děti cítily spokojené, bezpečné
- máme vytvořená pravidla, která platí pro všechny účastníky družiny
- každé dítě má stejná práva, možnosti, povinnosti
- nabídka alternativních aktivit je dobrovolná
- do plánování, realizace i hodnocení činností jsou žáci aktivně zapojováni
- snažíme se, aby každý žák mohl uplatnit své specifické vloh a schopnosti
- žáci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny
- při práci v nich rozvíjíme citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu
- podporujeme důvěru žáka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení

Co je možné zlepšit v rámci bezpečnosti a zdraví žáků (podle hygienických požadavků na prostory a provoz ŠD):

- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny (světlo, teplo, čistota, větrání, nábytek)
- používat výkonné vysavače při denním luxování kobereců
- hlídat přetápění místnosti, suchý vzduch
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc
- včas upozorňovat rodiče na zdravotní změny žáka (příznaky možného onemocnění)
- žáky nevystavovat nadměrné zátěži počítačů
- vhodná úprava pitného režimu
- vhodná struktura režimu dne s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
-

XII. Zájmové zaměření dětí v době pobytu ve školní družině

Děti se seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracované v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, zpěv a tanec

- literárně-dramatická činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- výpočetní technika

Specifičnost ŠD

Program družiny koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatelka s žáky plánovala a realizovala takové činnosti, které žáky zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Nabídkou alternativních aktivit se snažíme respektovat specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času.

Při přípravě výchovně vzdělávacího programu v jednotlivých odděleních se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřebami, zájmem a cílem výchovy. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Žáci se v družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činnostmi si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Dáváme žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Snažíme se podněcovat radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti a tak přispívat k rozvoji osobnosti žáka.

Zásady pedagogického působení vychovatelky

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- pozitivně motivovat k dobrovolnému přijetí činnosti, ctít možnost svobodné volby
- podporovat iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dávat možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu
- pozitivně hodnotit snahu a výsledek činnosti žáka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, povzbuzovat tvořivost a vlastní fantazii, posilovat sebevědomí
- zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektují individuální zájmy a potřeby žáků
- posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- předkládat nové podněty, které žáka obohacují, neopakovat stejné činnosti a formy z vyučování ve stejný den

Možná rizika, která ovlivňují a narušují výchovně vzdělávací činnost:

- časová rozdílnost při nástupu žáků do ŠD po vyučování
- více ročníků v oddělení
- kroužky zájmové činnosti
- střídání přítomnosti žáků na činnost
- přechody po budově
- odchody žáků domů a osobní předávání žáků rodičům
- časový prostor na činnosti
- zapomnětlivost žáků – hledání částí oděvu, pomůcek
- zdravotní potíže žáků (alergie, bolesti, nevolnost)

OSNOVA POUČENÍ ŽÁKŮ O BEZPEČNOSTI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- neopouštíme místnost bez vědomí vychovatelky
- s ničím neházíme
- neběháme v místnosti
- posloucháme pokyny vychovatelky
- jakékoli poranění, nevolnost bez odkladu hlásíme vychovatelce
- neubližujeme ostatním dětem a neděláme jim nic, co jim vadí

XIII. Plánování činnosti - dlouhodobá témata

Tematické celky

Září Téma: **Škola a okolí**
- umím se chovat a chránit si své zdraví
- znám bezpečnou cestu do školy a zpět
- máme vyzdobenou třídu

Říjen Téma: **Barvy podzimu**
- znám zásady správné výživy
- poznávám rozmanitost ekosystému
- sbírám a vyrábím z přírodnin

Listopad Téma: **Příroda se připravuje na zimu**
- umím se chovat v přírodě
- vím, jak si ošetřit zranění
- připravujeme se na Vánoce

Prosinec Téma: **Vánoční svátky**
- vánoční koncert
- pozoruji zimní přírodu
- pomáhám druhému

Leden Téma: **Zimní sportování**
- zimní olympiáda
- zimní příroda
- vnímám všemi smysly

Únor Téma: **Masopust**
- tvořím z různého materiálu
- chráním své zdraví a pečuji o něj

Březen Téma: **Příchod jara**
- pracuji s knihou
- příroda se probouzí

Duben Téma: **Měsíc bezpečnosti**
- jsem dobrý chodec a cyklista
- navštíví nás čarodějnice
- nebojím se počítače

Květen Téma: **Člověk a příroda**
- chráním přírodu
- slavím s maminkou
- společně sportujeme

Červen Téma: **Prázdniny jsou za dveřmi**
- mám spoustu kamarádů
- poznávám život u vody

XIV. Organizované akce a besedy:

SPOLEČNÉ AKCE

EXKURZE

- knihovna (DN)
- charitní dům (DN)
- hasičská zbrojnice (DN)
- Baťa (DN)
- Zemědělské družstvo (DN)

VÝLETY

- kino (UB)
- dopravní hřiště (UB)
- výšlap po okolí (Babí hora, Vlčnovský hájek)
- minigolf (Boršice u Blatnice)
- Smajlíkov (UH)

BESEDY

- myslivec- les, zvířata, ochrana přírody
- zdravotník- první pomoc
- ekologie a zdravý životní styl
- třídění odpadů
- fotbalisti Slovácka
- dopravní policie- cyklista, dopravní předpisy, psovodi

AKCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

- olympiáda (tělesná výchova)
- zahájení školního roku (zábavný program na seznámení)
- borec na konec (talentová soutěž)
- olympiáda (plavání)
- dráčkyáda + opékání + výlet do okolí
- vánoční besídka (nadělování dárečků, zpěv koled, tradice, ochutnávka cukroví)
- zimní olympijské hry (sáňkování, koulovačka, sněhové stavby)
- karneval (tanec, soutěže, hry)
- Halloween
- pálení Morany
- superstar (pěvecká soutěž)
- železný muž (silácká soutěž pro kluky)
- miss a fešák ŠD (soutěž)
- zahradní slavnost ke dni dětí (koloběžko-bruslové závody, soutěže)
- noc ve školní družině (stezka odvahy, noční koupání)

XV. Evaluační plán:

Hodnotící kritéria

1. Podmínky činnosti

- uspořádání a vybavení prostor ŠD
- personální stav v ŠD

- organizace činnosti v ŠD

2. Četnost hodnocení

- týmové hodnocení ve dvou etapách během školního roku
- individuální sebehodnocení vychovatelek

3. Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce s rodiči, vedením školy a třídními učiteli

Pravidla pro vnitřní evaluaci

Vnitřní evaluace probíhá na úrovni družiny a oddělení. Provádí je vychovatelky.

Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení většího, či menšího tematického celku provádíme po skončení, nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Hodnocení z pohledu celého oddělení zapisujeme dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi žáky, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

ČASOVÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ranní provoz ŠD (6.30- 7.20)

Odpočinkové činnosti 6.30- 7.20

- činnosti a hry dle výběru dětí- malování, modelování, kreslení, četba, stolní hry, hry v hracích koutech.

Odpolední provoz (11.30- 16.00)

Odpočinkové činnosti 11.30 – 12.00

- jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil (relaxační cvičení, odpočinek na koberci spojený s četbou, poslech písniček, individuální hry)
- příchod dětí do školní družiny (v závislosti na délce vyučování jednotlivých tříd)
- spontánní či nabízené činnosti na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil (relaxační cvičení, odpočinek na koberci spojený s četbou, poslech písniček, individuální hry,...)

Rekreační činnosti 12.00 – 12.45

- slouží k regeneraci sil, převažuje v nich aktivní odpočinek

- patří sem hry a spontánní činnosti podle volby dětí (společenské, stolní a konstruktivní hry, volné kreslení, modelování s plastelínou, vystřihování, četba, prohlížení knih a časopisů, dramatické a didaktické hry, hry s určitým námětem, soutěživé, v kroužku, paměťové, přírodovědné, hudební, jazykové, výtvarné, pozornostní, taneční,...)

Příprava na vyučování 12.45 – 13.15

- při vypracovávání domácích úkolů pomáháme žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování
- žák si pak úkol zpracovává samostatně
- k vypracovávání domácích úkolů ve školní družině vyžadujeme od rodičů písemný souhlas
 - ostatní žáci si procvičují učivo formou didaktických her (křížovky, spojovačky, rozdílovky,...)
 - psaní úkolů, čtení, doučování a opakování učiva, vypracovávání pracovních listů, práce s knihou, časopisem

Svačina 13.15 – 13.30

- děti, které mají hlad si posvačí, ostatní děti si hrají u stolečku, aby nerušily při jídle!
- dodržování pitného režimu!
- (stolní hry, malování,...)

Zájmové činnosti 13.30 – 14.50

- umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností
- dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení
- činnosti probíhají ve skupinách, individuálně, organizovaně. či spontánně

Závěrečné činnosti 14.50 – 15.00

- rozlučkové hry na ukončení
- úklid třídy
- rozloučení
- odchod žáků domů (individuálně dle zápisních listů)

Rekreační činnosti 15.00- 16.00

- činnosti a hry dle výběru dětí - malování, modelování, kreslení, četba, stolní hry, hry v hracích koutech

Režim dne

Režim dne je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený. Promyšlená a pestrá nabídka dne učí žáky jak plnit volný čas. Zároveň rozvíjí dané kompetence.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích.

Pobýváme co nejdéle čas venku, na školním dvoře a hřišti. Organizujeme vycházky do přírody. Na vycházkách dáváme žákům volnost, v útvarech chodíme pouze v nutných případech.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět venku, ve velké tělocvičně, na hřišti, na školním dvoře, nebo v bazéně.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Motto: „Úraz není náhoda a nemusí se stát.“

Úraz dítěte vždy znamená, že dospělý neudělal vše, co měl pro bezpečnost prostředí, v němž se dítě pohybuje, nebo že dítě nevědělo, jak se chovat bezpečně, nebo se záměrně chovalo nebezpečně svému zdraví. Prevence úrazů neznamená nic jiného než změnu skutečností.

V rámci projektu Děťství bez úrazu seznamujeme žáky s možnými riziky pohybu ve škole.

Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s riziky pohybu v určitém prostředí.

Upozorňujeme je na možné úrazy, které jim hrozí při různých činnostech. Před každou akcí, nebo aktivitou, kde hrozí větší možnost úrazu, jsou žáci poučeni. Učí se správně používat různé nástroje a pomůcky. Jsou poučeni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období a při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Abychom svěřeným dětem lépe rozuměli, stačí si představit, že jsme žákem, který slyší naše slova.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů... a s nimi si třeba úplně „nepadneme do oka“. Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.